

Donkere wolken boven de Bel-20: een analyse van meteorologische metaforen en hun effect op beleggingsstrategieën

Laurent NICAISE

Résumé

Cet article a pour but d'analyser l'emploi de métaphores météorologiques dans la presse économique et leur impact sur la propension à investir en actions cotées en bourse. Cette étude lie une analyse de corpus d'une série de concepts financiers à une expérience visant à explorer l'effet (négatif) sur le comportement des investisseurs lorsque les journalistes économiques emploient des métaphores météorologiques. Les résultats démontrent (1) que les métaphores météorologiques sont relativement fréquentes mais nettement moins que les métaphores de SANTÉ, MOBILITÉ et COMBAT, (2) que leur emploi dépend de préférences idéologiques et (3) que des concentrations plus élevées de métaphores météorologiques diminuent la propension à acheter des actions. L'expérience permet de conclure que les indicateurs financiers objectifs sont concurrencés par le pouvoir rhétorique de la métaphore dans la prise de décisions financières.

1. INLEIDING

Ook al is het enthousiasme van de kleine belegger misschien wat bekoeld na de recente financiële crisis, de aandelenkoersen en het aantal transacties lijken geen last te ondervinden van de begrotingsmoeilijkheden van Europese staten en de daaruit resulterende negatieve persaandacht – op 29 oktober 2013 bereikte de Dow Jones een absoluut record (15680.40 punten) en de Bel-20 is de afgelopen 12 maanden met liefst een kwart gestegen. Door de toename van de welvaart, de steeds grotere penetratiegraad van internetbankieren, een uitgekende marketingstrategie en de veroudering van een kapitaalkrachtige bevolking blijft het particulier beleggen in België en de rest van Europa aan belang winnen. Dit schijnbare democratiseringsproces van de beurs verklaart de groei van het aantal financieel-economische tijdschriften (*Trends, de Belegger, Test-Aankoop Invest, Beursparels, ...*) en talrijke gespecialiseerde websites en nationale of buitenlandse financiële TV-zenders. Doordat de financieel-economische wereld voor niet-institutionele investeerders een betrekkelijk complex verschijnsel blijft, doen financiële journalisten vaak een beroep op concrete metaforen om deze economische concepten op een overzichtelijke manier te formuleren.

Sinds de jaren negentig neemt de belangstelling voor de economie in het

metafooronderzoek toe. De analyse van financieel-economische metaforen is een indicator van hoe journalisten en tot op zekere hoogte hun lezers over geld, economie en maatschappij denken – zie o.a. Semino (2002) over de contrasterende percepties rond de invoering van de euro in de Italiaanse en Britse kranten en Celuch e.a. (2006) over de manier waarop overnameprocessen worden gepercipieerd door de bril van de huwelijksmetafoor. De gehanteerde metaforische modellen weerspiegelen niet alleen een bepaalde visie, zij kunnen deze ook versterken of aanzetten tot actie – zie o.a. Boers & Littlemore (2000), waaruit blijkt dat proefpersonen die aan een bepaalde conceptuele metafoor worden blootgesteld, meer geneigd zullen zijn de logica van dit specifieke domein over te dragen naar hun eigen argumentatie en strategieën om problemen op te lossen; Holmgreen (2003), die poneert dat de huidige overheersende metaforische conceptualisaties in de retorische strategie van de pro-vrije marktideologie passen, door de lezers aan te moedigen de verantwoordelijken buiten het systeem te zoeken in plaats van het vrije marktmechanisme zelf in vraag te stellen; Koller (2005), die resoluut voor een cognitieve en kritische invalshoek kiest door te stellen dat bepaalde dominante metaforen in de financiële pers een agressief vrouwonvriendelijk werkklimaat bestendigen; en Goatly (2007) voor een algemeen kader over de ideologische functie van de metaforen, die gebruikt wordt om relevante uitspraken te doen die veranderingen teweeg kunnen brengen in de context waarin ze voorkomen.

Onderzoek naar het oplossen van economische vraagstukken heeft uitgewezen dat conventionele metaforen de denkpatronen van investeerders beïnvloeden: wanneer een economische crisis in termen van weerkundige metaforen wordt afgebeeld, houdt dit vaak in dat de gebeurtenissen ‘grillig’ en ‘onvoorspelbaar’ zijn, wat de onzekerheid nog verder in de hand werkt. Een beschrijving in termen van techniek en machines zou daarentegen de indruk kunnen doen ontstaan dat dezelfde crisis door menselijke interventie onder controle kan worden gebracht (Boers 1997).

Caers (2008) stelt vast dat wie aan een specifiek metaforisch domein wordt blootgesteld, een grotere kans vertoont de logica van dit conceptuele domein over te dragen naar zijn eigen strategieën om financiële beslissingen te nemen. Dit brengt met zich mee dat metaforische overdracht niet alleen semantische eigenschappen inhoudt maar ook een waaier van sociaal-culturele en emotionele aspecten die bepaalde beslissingen al dan niet waarschijnlijker maken. Andere metafooronderzoekers hebben de complexe relatie tussen journalistieke verslagen en investeringsbereidheid onderzocht. Zo betogen Morris e.a. (2007) dat bij het gebruik van zogenaamde ‘agensmetaforen’ investeerders verwachten dat een prijsontwikkeling zich al dan niet zal doorzetten.

In dit artikel wordt nader ingegaan op de onderliggende logica van een specifieke categorie van objectmetaforen, nl. weerkundige metaforen, en hun

relatie met de verwachtingspatronen van potentiële beleggers. De theoretische premisse is dat de beurs niet zelf als entiteit acties onderneemt op basis van haar waarneming van de financiële omgeving, maar onderworpen is aan (weerkundige) verschijnselen waarop zij geen greep heeft en waarvoor zij niet verantwoordelijk kan worden geacht. In dit opzicht kan worden verondersteld dat de investeringsbereidheid tot op zekere hoogte kan worden geconditioneerd door het gebruik van metaforen die gerelateerd zijn aan de begrippen rationaliteit en verantwoordelijkheid, die, in casu, niet van toepassing zijn op weerkundige metaforen.

2. THEORIE

De evolutie van de financiële markten is in essentie de uitkomst van een spectrum van beslissingen die door schijnbaar rationele agenten worden genomen: banken en makelaars voeren allerlei transacties uit op verzoek van hun klanten, die uiteindelijk maar één doel voor ogen hebben: winstmaximalisatie. De werking van de algemene economie is, althans in een vrije marktmodel, zo goed als identiek: allerlei actoren (ondernemingen, gezinnen, overheden, makelaars, financiële instellingen, ...) nemen beslissingen, waarvan de wisselwerking in allerlei indicatoren kan worden gevat. De evolutie van de koers en de economie is bijgevolg een zuiver kwantitatief gegeven, waarbij vraag en aanbod een essentiële rol spelen.

Het hoeft geen betoog dat taal nodig is om marktgegevens en acties te interpreteren en aanschouwelijk te maken voor de lezers van financiële rubrieken. De metafoor draagt in belangrijke mate bij tot het verklaren van abstracte begrippen door de complexiteit van het geheel in termen van overwegend concrete begrippen te conceptualiseren. Op die manier kunnen complexe economische processen via conceptuele mappings weergegeven worden, zoals een sportwedstrijd, een gewapend conflict of een storm.

Deze studie werd uitgevoerd binnen het paradigma van de cognitieve linguïstiek, dat teruggaat op het werk van Lakoff & Johnson (1980, 1999) en ondertussen geëvolueerd is tot een uitgewerkt theoretisch kader, dat naast de sociaal-culturele component van metaforiek (zie o.a. Kövecses 1999) het verandering-verklaringsmodel naar voren schuift (zie o.a. Gibbs 2005, 2010 en IJzerman & Koole 2011).

Doordat metaforisch begrip grotendeels automatisch en onbewust gebeurt, kunnen de gevolgen verstrekkend zijn. Onderzoek toont aan dat zelfs ervaren beleggers niet altijd in staat zijn rationele beslissingen te nemen over hun investeringen (zie Fong & Wyer 2003 over emotionele en sociale factoren die het investeringsgedrag beïnvloeden). Dit ligt deels aan het journalistieke bedrijf. Financiële journalisten moeten dag in dag uit over de markten rappor-

teren. Ze mogen zich niet beperken tot een louter kwantitatieve weergave van economische en financiële indicatoren. Hun lezers willen weten waarom economie en markten in een bepaalde 'richting' evolueren en hoe ze in de toekomst zullen evolueren, zodat ze hun investeringsstrategieën aan die verwachtingen kunnen aanpassen. Journalisten zullen zich soms vergissen – zelfs de voorspellingen van vooraanstaande economen blijken niet altijd juist te zijn –, wat het gebruik van metaforiek onontbeerlijk maakt als beschermingsmechanisme: omdat het moeilijker is de validiteit van een metaforische weergave in vraag te stellen, dekken journalisten zich in tegen het risico dat lezers hun later zullen verwijten dat ze op basis van verkeerde voorspellingen een verkeerde keuze hebben gemaakt (Charteris-Black 2000).

Veel journalisten hebben begrip voor die 'kritiek' maar geven aan dat ze verplicht zijn metaforen te gebruiken om complexe koerspatronen en markt-indicatoren aanschouwelijk te maken. Deze metaforen zullen in meer of mindere mate het idee van 'actie' inhouden: vergelijk *de markt klimt uit het dal* (actief) met *de markt wordt omhooggestuwd* (passief). Actieschema's kunnen leiden tot overdreven verwachtingen dat geobserveerde gedragspatronen zich zullen voortzetten (Ross & Nisbett 1991). Omdat actieve metaforen deze schema's weerspiegelen, zullen investeerders die de markttrend door de bril van actieve metaforen bekijken, dezelfde neiging vertonen, i.c. tot de overdreven verwachting dat de trend zich doorzet.

Hieruit leiden Morris e.a. (2007) af dat investeerders die markttrends systematisch interpreteren in termen van zogenaamde 'agensmetaforen' een vergelijkbare afwijking vertonen met betrekking tot hun verwachtingen. Bij het gebruik van 'bezielde' of 'agensmetaforen' verwachten investeerders dat een prijsontwikkeling zich zal doorzetten. 'Onbezielde', dus 'objectmetaforen', of neutrale niet-metaforische lexicale eenheden, zouden het omgekeerde effect bewerkstelligen. De auteurs definiëren agensmetaforen als metaforische elementen die de prijsevolutie als het gedrag van een levend wezen uitbeelden (*klimmen, teruglopen, het gaspedaal induwen, ...*), terwijl 'objectmetaforen' bewegingen van onbezielde voorwerpen voorstellen, die door externe krachten in gang worden gezet (*wolken worden uiteengedreven, de koersen worden omlaag geduwd, omhoog gestuwd, ...*).

Deze bevindingen sluiten aan bij verwant onderzoek dat gericht is op de bereidheid in risicokapitaal te investeren na blootstelling aan metaforiek. De resultaten van MacGregor e.a. (2000) suggereren dat metaforen en affectieve evaluaties deel uitmaken van een coherent psychologisch raamwerk dat investeerders onbewust hanteren als ze de kwaliteit van financiële gegevens evalueren.

Een van de eerste vaststellingen in het onderzoek naar beursmetaforen was dat financiële journalisten markttransacties vaak conceptualiseren als een

meteorologisch verschijnsel en de nadruk leggen op de grilligheid en onvoorspelbaarheid van beide fenomenen (zie o.a. White 2004 en Beust e.a. 2006). De analogie bestaat erin dat meerdaagse voorspellingen zowel voor het weer als de financiële markten weinig zekerheden bieden. In beide vakgebieden zijn de verwachtingen weliswaar gebaseerd op uitgebreid onderzoek, ondersteund door geavanceerde technologie, maar meteorologen en economen moeten projecties afleveren op basis van factoren die voortdurend aan verandering onderhevig zijn. Net als het weer kan het beursklimaat snel omslaan.

Een van de meest voorkomende beursmetaforen is dan ook die van de barometer.¹ De Bel-20 bijvoorbeeld is de 'barometer' van de 20 Belgische hoofdfondsen, d.w.z. de 20 grootste Belgische bedrijven naar marktkapitalisatie. De AEX-index vervult dezelfde rol voor de beurs van Amsterdam. De belangrijkste gepercipieerde overeenkomst is dat zowel een beursindex als een barometer onderhevig is aan dagelijkse schommelingen. Beide geven ook een indicatie: de barometer geeft informatie over de weersituatie terwijl de beursindex meestal een weergave van de aandelenkoersen en de economische toestand geeft:

Het zat er al een tijdje aan te komen op Euronext Brussel, en maandag was het zover: de Bel20-barometer, die de koersevolutie van een korf met de belangrijkste aandelen weerspiegelt, viel door de psychologische barrière van 2.000 punten. De index verloor 3,11% tot een slot van 1.953,98 punten, het laagste peil sinds juni 2009. (*Vandaag.be*, 21/11/2011)

Beide worden niet alleen gebruikt om een huidige situatie vast te stellen, maar ook om een toekomstige evolutie te voorspellen: het weer dat er in de komende dagen mag worden verwacht respectievelijk de ontwikkeling van de economie op termijn. Immers, een positieve evolutie van de koersen na een recessie kan wijzen op een naderend herstel van de economische cyclus; omgekeerd loopt een koersdaling meestal vooruit op een vermindering van de bedrijfswinsten:

Hoewel de economische heropleving bij de KMO's voorlopig op zich laat wachten, ziet gedelegeerd bestuurder van Unizo, Karel Van Eetvelt, wel degeëlijk tekenen van herstel. Een en ander blijkt uit de KMO-Barometer van Unizo voor het eerste kwartaal van 2010, die de ondernemersorganisatie heeft gepubliceerd. (*Gazet van Antwerpen*, 19/03/2013)

In steeds meer financiële analyses wordt de economie opgevat als de ontmoetingsplaats van temperatuur- en drukverschillen. Er is vooralsnog geen sprake van één samenhangende economische theorie die deze principes samenvoegt en beschrijft en afhankelijk van de bron zijn er verschillende termen in omloop

¹ De barometermetafoor is ondertussen in verschillende domeinen ingeburgerd, gaande van mobiliteit (filebarometer) tot huisvesting (leegstandbarometer) en ordehandhaving (criminaliteitsbarometer).

om naar deze visie te verwijzen. Her en der wordt de term ‘weather map theory’ gebruikt (zie o.a. Rutledge 2008).

Het hoofdprincipe van deze theorie werd in werkelijkheid in 1888 ontwikkeld door de Franse chemicus en natuurkundige, Le Châtelier, die poneerde dat als er in een systeem, dat zich in een evenwichtstoestand bevindt, een verandering plaatsvindt in concentratie, temperatuur, volume of druk, het evenwicht zodanig zal verschuiven dat die verandering en resulterende evenwichtsverstoring tenietgedaan worden. Uiteindelijk evolueert het systeem naar een nieuw evenwicht. De Amerikaanse econoom Paul Samuelson, die in 1970 de Nobelprijs voor economie won, was een van de eerste economen die dit scheikundige model naar de economie veralgemeende (Samuelson 1983).

Volgens deze economische visie zijn alle elementen voortdurend in beweging. Het hoofdprincipe is geïnspireerd door de thermodynamica, een onderdeel van de natuurwetenschap (met name van de warmteleer) dat de met allerlei natuurverschijnselen verbonden energiewisselingen onderzoekt (zie o.a. Smith & Foley 2008 en McCauley 2004). De economie weerspiegelt de fysieke manifestaties van thermodynamische processen. Net als stormen zijn economische onevenwichten per definitie van voorbijgaande aard. Weersystemen vormen de krachtigste metafoor van economische verandering: iedereen weet wat de gevolgen zijn wanneer een hogedrukgebied en een lagedrukgebied dezelfde ruimte proberen te bezetten.

Binnen dit paradigma beschouwt een beleggingsadviseur zichzelf als een meteoroloog: hij of zij probeert de thermodynamische gebeurtenissen (overheidsinterventies, monetair beleid, fiscaal beleid, regulering, ...) te identificeren die het economisch evenwicht verstoren en geeft advies aan beleggers die willen profiteren van die tijdelijke onevenwichten. Een verandering van de fiscaliteit bijvoorbeeld zal rendementsverschillen met zich meebrengen. Een renteverlaging door een centrale bank kan leiden tot inflatie en een verschuiving binnen een beleggingsportefeuille. Volgens deze theorie kan men vermogen opbouwen tijdens het herstellen van het onevenwicht.

Wanneer dit thermodynamische principe als leidraad voor een beleggingsstrategie wordt gehanteerd, kan er worden verwacht dat investeerders snel zullen reageren om hun voordeel te halen uit die tijdelijke onevenwichten. Dit impliceert dat investeerders gestimuleerd zullen worden actie te ondernemen, in casu, effecten kopen of verkopen in functie van de vooruitzichten. Maar gezien de uitgesproken negatieve berichtgeving in de pers in 2012 (en 2013) – ook al presteren beursgenoteerde bedrijven al een hele tijd vrij goed op de beurs, journalisten leggen voortdurend de nadruk op de begrotingsproblemen van Europese lidstaten en banenverlies in de industrie – kan een negatief effect van meteorologische metaforen worden verwacht op de bereidheid te investeren.

3. MATERIAAL EN METHODE

De eerste fase van dit onderzoek is een onomasiologische analyse van een reeks financieel-economische concepten (KOERSEVOLUTIE, KORTE TERMIJNTREND, CONJUNCTURELE EVOLUTIE, EVOLUTIE VAN DE BEDRIJFSRESULTATEN, CONCURRENTIE, HERSTRUCTURERING, OVERNAME(POGING)). Er werd een aselelect corpus van 448764 woorden samengesteld, bestaande uit de financiële rubrieken van vier dagbladen (*De Standaard*, *De Morgen*, *La Libre Belgique* en *Le Soir*) en twee weekbladen (*Trends-Cash* en *L'Investisseur*) en evenredig verspreid over 967 artikelen van gemiddeld 464 woorden. Verder werd een indeling gemaakt op basis van de strekking van de publicatie met twee eerder liberale (*Trends-Cash* en *L'Investisseur*), twee eerder conservatieve (*De Standaard* en *La Libre Belgique*) en twee eerder progressieve bronnen (*De Morgen* en *Le Soir*). Omdat metaforen sterk samenhangen met tijdelijke factoren diende de periode voor de kwantitatieve en kwalitatieve analyse zorgvuldig gekozen te worden. De keuze viel op twaalf opeenvolgende maanden in 2005, een vrij representatief jaar voor de Belgische beurs.

De metaforen werden geïdentificeerd door middel van de zgn. Metafoori-identificatieprocedure (MIP), die door de Praggeljaz-groep werd ontwikkeld (Praggeljaz 2007).² Deze methode veronderstelt dat metaforisch gebruikte woorden de semantische coherentie verstoren door een vreemd conceptueel domein te introduceren (Krennmayr 2008). In de eerste fase van de MIP wordt de tekst gesegmenteerd in lexicale eenheden. Voor elke lexicale eenheid wordt de contextuele betekenis bepaald. Vervolgens moet voor elke lexicale eenheid worden gezocht of ze een andere meer elementaire hedendaagse betekenis heeft dan in de context. Deze basisbetekenis is meestal concreter, preciezer, historisch ouder en gerelateerd aan onze fysieke ervaring. Indien het eventuele contrast tussen die twee betekenissen op basis van een vergelijking kan worden begrepen, is de lexicale eenheid metaforisch.

Vervolgens werden de metaforen ingedeeld naar gelang hun brondomein (OORLOG, SPORT, MOBILITEIT, WEERKUNDE,...). Domeinidentificatie is een bijproduct van de metafoori-identificatieprocedure: als de primaire betekenis in het woordenboek wordt opgezocht, wordt er geregistreerd aan welk primair betekenisdomein de linguïstische metafoor is ontleend.

In de tweede fase van het onderzoek werden verbanden onderzocht tussen aan de ene kant specifieke metaforische brondomeinen die de verwante noties van rationaliteit en verantwoordelijkheid naar voren schuiven en aan de andere kant de bereidheid te investeren in een bepaald bedrijf. De voorspelling is dat

² Aangezien deze fase van het onderzoek in 2009 werd voltooid, kon er bij het coderen van de gegevens geen rekening worden gehouden met latere aanpassingen van de MIP. Zie Steen e.a. 2010 voor een grondige bespreking.

wanneer de auteur van een financieel-economisch artikel een beroep doet op weerkundige metaforen, die suggereren dat de markten onderworpen zijn aan irrationele, niet-controleerbare krachten, er een negatieve impact zal zijn op het investeringsgedrag.

Om het effect van weerkundige metaforen te toetsen werd een experiment opgezet: 340 studenten economie van *Solvay Brussels School of Economics and Management* (Université Libre de Bruxelles) kregen verschillende versies van een tekst, waarvan de inhoud identiek was maar waarin er telkens andere metaforen werden toegevoegd.³ Het document bevatte 3 bladzijden: een voorpagina met instructies en vragen, een tweede bladzijde met een herschreven tekst over Nyrstar en een derde met een koersgrafiek van het bedrijf (zie bijlage). Nyrstar is een Belgisch bedrijf, actief in metaalactiviteiten (m.n. zink en lood). Het bedrijf werd toen grotendeels gespaard door de financiële crisis.

Die herschreven tekst was gebaseerd op een artikel dat op 27 juli 2012 in *L'Echo de la Bourse*, een financieel-economisch dagblad, was verschenen. De oorspronkelijke tekst over Nyrstar is een fundamentele analyse van het bedrijf, gevolgd door een voorzichtig optimistisch beleggingsadvies, dat geen substantiële winsten op korte termijn voorspiegelt maar eerder de nadruk legt op intrinsieke bedrijfsoperaties die van Nyrstar een aanbevolen lange termijnbelegging maken. De veranderingen waren uiterst beperkt. De opbouw en gegevens werden niet veranderd, maar zes zinnen werden onopvallend aangepast om de bewuste metaforische elementen in te voeren. Hieronder twee voorbeelden (zie bijlage voor meer voorbeelden), met vertaling, van wijzigingen met telkens de oorspronkelijke zin (a), gevolgd door de versie met weerkundige metaforen (b):

Une faible performance opérationnelle (a) > un temps nuageux (b)

(Een zwakke operationele prestatie > bewolkt weer)

Le cours de Nyrstar bondit de près de 13% dans la première heure d'échanges

(a) > *L'ouverture du cours de Nyrstar se fit sous un ciel clément, avec une hausse de près de 13% (b)*

(De koers van Nyrstar maakte een sprong van bijna 13% in het eerste uur van handel > De handel in Nyrstar begon onder een heldere hemel, met een stijging van bijna 13%)

Na het lezen van de tekst moesten de informanten aangeven of ze al dan niet bereid waren 10% van een gediversifieerde virtuele portefeuille van 100.000 euro in het bedrijf te beleggen. Daarnaast moesten de deelnemers een aantal

³ Er werden in totaal 4 verschillende versies gemaakt: de eerste bevatte metaforen van MOBILITEIT, de tweede metaforen van GEZONDHEID, de derde metaforen van WEER en KLIMAAT, en de vierde bevatte geen metaforen. Het huidige artikel behandelt enkel de eigenschappen en impact van weerkundige metaforen. Zie Nicaise (2014) voor een uitvoerige bespreking van de experimentele setting en de volledige resultaten van dat experiment.

gegevens vermelden, zoals leeftijd, geslacht, moedertaal en of ze ooit aandelen hadden gekocht.

4. RESULTATEN

Metaforen van METEOROLOGIE zijn goed voor 1,9% van het totaal aantal gebruikte metaforen in het corpus. Hoewel hun belang niet te onderschatten valt, zijn weerkundige metaforen beduidend minder vertegenwoordigd dan metaforen van GEZONDHEID (19,1%), MOBILITEIT (14,9%) en OORLOG (4,7%). Verder blijkt dat er in het samengestelde corpus meer SLECHT WEERmetaforen (71) dan GOED WEERmetaforen (60) voorkomen. Dit is merkwaardig aangezien het corpus betrekking heeft op een beursjaar dat door een koersstijging van ca. 20% werd gekenmerkt. Bovendien was 2005 een relatief droog en zonnig jaar – met een neerslagtotaal van 751mm zelfs het op één na droogste van de afgelopen 15 jaar (Bron: Koninklijk Meteorologisch Instituut van België).⁴ Een zoekopdracht naar weerkundige metaforen in het British National Corpus levert een nog groter contrast op met drie keer meer SLECHT WEER- dan GOED WEERmetaforen (Żolnowska 2011). Die opvallende divergentie is een eerste indicatie dat SLECHT WEERmetaforen populairder zijn in slechte én goede economische tijden, wat een weerslag kan hebben op het investeringsgedrag.

Daarnaast werd ook de invloed van een reeks factoren op het gebruik van weerkundige metaforen gemeten. Eerst en vooral valt op dat weerkundige metaforen vaker voorkomen in liberale (2,5%) dan in conservatieve (1,8%) en progressieve (1,3%) publicaties ($p < 0.000$). Er is ook een sterk verband tussen metaforisch brondomein en concept: weerkundige metaforen worden voornamelijk gebruikt bij het verwoorden van de concepten KORTE TERMIJNTREND (18,5%) en CONJUNCTURELE EVOLUTIE (7%), terwijl ze nauwelijks voorkomen (max. 1%) bij de andere concepten (KOERSEVOLUTIE, BEDRIJFSRESULTATEN, CONCURRENTIE, HERSTRUCTURERING en OVERNAME) ($p < 0.000$). Dit wijst erop dat weerkundige metaforen in de eerste plaats met verwachtingen van de toekomstige evolutie van financieel-economische indicatoren worden geassocieerd⁵ en niet zozeer met de dagelijkse koersevolutie of concretere handelingen en situaties, zoals overnamepogingen of herstructureringen. Ten

⁴ Het jaar 2005 wordt hier globaal benaderd. Uit Boers 1999 blijkt echter dat metaforen binnen een korter tijdsbestek door het weer worden beïnvloed. Toch leek een fijnmazigere benadering van het weer in 2005 overbodig aangezien de relatieve droogte een heel jaar duurde en er los van de onweersbuien van 3 en 4 juli geen uitschieters werden opgemeten.

⁵ Enkele voorbeelden: *Voor wie ze wil opmerken, zijn de eerste donkere wolken al over de beursvloer gaan hangen. Short sellers, beleggers die erop gokken dat aandelen binnenkort zullen dalen, beginnen steeds grotere posities te nemen in de meest gehypte aandelen.* (De Morgen, 07/09/2005); *Vooruitzichten voor Europa: bewolkt met hier en daar een opklaring.* (Trends-Cash, 03/01/2005); *Op dit moment ziet werkelijk iedereen de zon weer schijnen en is er een hoge consensus in de markt, met overdreven positieve verwachtingen.* (Trends-Cash, 07/12/2005).

slotte blijkt dat mannelijke journalisten vaker weerkundige metaforen gebruiken dan hun vrouwelijke collega's (2,6% tegenover 1,1%, $p < 0.000$). Er werden geen vermeldenswaardige verschillen vastgesteld tussen Franstalige en Nederlandstalige journalisten.

Vervolgens heeft het onderzoek uitgewezen dat hogere concentraties van weerkundige metaforen de investeringsbereidheid verminderen: 22,35% van de deelnemers die een tekstversie met weerkundige metaforen hebben gelezen, verklaren zich bereid aandelen van Nyrstar te kopen, tegenover 31,76% van de deelnemers die de versie met letterlijke equivalenten hebben ontvangen ($\phi_c=0.24$, $N = 340$, $p < 0.000$). Ter vergelijking: wanneer deelnemers aan metaforen van MOBILITEIT worden blootgesteld, overweegt bijna de helft een investering in het bewuste aandeel.

Behalve dat oudere respondenten vaker bereid zijn aandelen van Nyrstar te kopen (37% van de respondenten ouder dan 21 jaar vergeleken met 26,3% van de respondenten tussen 19 en 20; $p = 0.036$), heeft regressieanalyse geen relatie met andere factoren aan het licht gebracht. Het effect van de leeftijd (Wald 4.372, $p < 0.000$) is echter minder uitgesproken dan de keuze van metaforiek (Wald 19.008, $p < 0.000$).

5. DISCUSSIE

De gegevens wijzen erop dat het gebruik van weerkundige metaforen, die doorgaans het idee naar voren schuiven dat marktevolutie de optelsom van externe niet-controleerbare krachten is, een negatieve impact heeft op de bereidheid in aandelen te investeren, zelfs wanneer de analist een gunstig advies uitbrengt over een specifiek bedrijf. Corpusonderzoek toont verder aan dat weerkundige metaforen voornamelijk worden gebruikt wanneer er in een tekst sprake is van de evolutie op korte termijn van de koersen of van de economische conjunctuur. Bovendien komen SLECHT WEERmetaforen vaker voor dan GOED WEERmetaforen, ook wanneer economie en markten positief evolueren.

Hieruit kan worden afgeleid dat het gebruik van weerkundige metaforen de onzekerheid bij investeerders vergroot. Omdat onzekerheid ertoe kan leiden dat potentiële investeerders meer risicoaversie vertonen, verklaart dit m.i. de lagere investeringsbereidheid van informanten die aan weerkundige metaforen worden blootgesteld, zeker in een algemene context die door gebrek aan vertrouwen wordt gekenmerkt. Het effect van niet-metaforische equivalenten is, bij onveranderde inhoud en tekststructuur, neutraler en heeft geen invloed op de investeringsbereidheid. Dit bevestigt dat metaforen in het algemeen een grotere impact hebben op onze denk- en gedragspatronen hebben dan letterlijke lexicale eenheden.

Het is duidelijk dat weerkundige metaforen, in het bijzonder van het negatieve type, frequent worden gebruikt om de berichtgeving te dramatiseren en op die manier de aandacht van de potentiële lezer te trekken en te behouden. Toch zijn er voldoende aanwijzingen dat het gebruik van weerkundige metaforen in onzekere economische tijden de logica van de vrije markt lijkt te propageren door de invloed van externe natuurlijke krachten te benadrukken en daardoor de nuttelosheid van menselijke interventie in dat natuurlijk proces (zie White 2004 in dat verband).

Doordat de economie door sommige economen en journalisten als een thermodynamisch proces wordt opgevat waarbij alle elementen voortdurend in beweging zijn en economische onevenwichten per definitie van voorbijgaande aard zijn, is er geen behoefte aan overheidsinterventie, die bovendien van nature een broos evenwicht verstoort. In deze visie primeren de korte termijnbelangen van actieve beleggers meestal op de lange termijnbelangen van referentieaandeelhouders, ondernemingen en hun personeel. In dat opzicht speelt de beleggingsadviseur een cruciale rol: hij probeert de thermodynamische elementen die het economisch evenwicht verstoren, te identificeren en adviseert beleggers die op korte termijn geld kunnen winnen door in te spelen op tijdelijke onevenwichten.

Ik denk echter dat het gebruik van weerkundige metaforen in onze beleggingscultuur, die door een bovengemiddelde risicoaversie wordt gekenmerkt⁶, wellicht contraproductief werkt. Ook al is de hierboven besproken ideologische impact van weerkundige metaforen reëel, het lijkt erop dat het grootste effect de vergroting van de onzekerheid is, die de aankoopbereidheid van investeerders vermindert, zelfs bij positieve intrinsieke bedrijfskenmerken.

De analogie tussen weersverschijnselen en economie is in werkelijkheid op een aantal punten vrij zwak en misleidend. Zoals Ayres 2004 aantoont, is de notie van evenwicht in financiële analyse immers fundamenteel anders in de meteorologie. Evenwicht beschrijft een situatie waarin zonder verstoring geen verandering zal plaatsvinden. In de weerkunde is een stabiele situatie van de atmosfeer bereikt als de luchtdruk hoog is, een hoge drukblokkade is ontstaan en er een temperatuursinversie opgetreden is. Op dat moment is er nauwelijks wind en een symmetrisch dagelijks temperatuursverloop. De thermodynamische voorwaarden worden door zogenaamde potentialen geleverd: interne energie, Helmholtzenergie, Enthalpie en Gibbsenergie. Zonder in technische details te willen treden, kunnen we stellen dat elk systeem naar een minimum van een van die potentialen streeft, naar gelang de voorwaarden die aan een thermodynamisch systeem worden opgelegd.

⁶ Zie ter vergelijking Smith 1995 voor de kenmerken van de beleggingscultuur in Hong Kong. Zie ook de meest recente uitgave van de Beleggersbarometer, een initiatief van ING in samenwerking met Universiteit Gent, De Tijd en L'Echo, die maandelijks het vertrouwen van de Belgische particuliere beleggers meet.

In de economie wordt gesproken over een evenwicht, wanneer belangrijke indicatoren en met name vraag en aanbod in balans zijn – overigens een bijzonder hypothetische situatie. Economen hebben van oudsher modellen ontwikkeld die proberen te verklaren hoe vraag en aanbod op elkaar afgestemd kunnen, maar sommigen worden helaas door hun eigen metaforen ‘gegijzeld’ en voelen zich verplicht te stellen dat economische groei het best gebeurt in een toestand van evenwicht, wat meermaals weerlegd is:

However, equilibrium in economics is quite different. It is a hypothetical steady state in which supply and demand are balanced for every commodity. Economists, having proved many theorems about the existence of such a state and its properties, have felt constrained to postulate that economic growth occurs in equilibrium, although it does not and cannot. (Ayres 2004:434)

Deze studie laat een aantal vragen onbeantwoord, die verder onderzoek waard zijn. Ten eerste werd de studie uitgevoerd in een periode die gekenmerkt werd door een uitgesproken neoliberale onderstroom, waarbij de belangen van grote investeerders en financiële instellingen primeren op die van belastingbetalers en kleine spaarders. In dat opzicht zou het leerrijk zijn het gebruik van weerkundige metaforen in andere periodes te bestuderen, met name op momenten waarop economie en markten meer controle van de overheid ondergaan. Ten tweede zou een attitudeonderzoek een nuttige aanvulling kunnen zijn: hierbij wordt niet alleen de investeringsbereidheid gemeten maar ook de ideologische implicaties van weerkundige metaforen voor een algemene beleggingsstrategie. Hechten beleggers na het lezen van een analyse met een verhoogde frequentie van meteorologische metaforen al dan niet minder belang aan fundamentele kenmerken in een lange termijnstrategie? Ten slotte kan er in dit stadium van het onderzoek niet worden vastgesteld of professionele beleggers op dezelfde manier zouden worden beïnvloed door weerkundige metaforen. Studenten economie zullen waarschijnlijk meer vatbaar zijn voor de effecten van metaforiek dan meer ervaren beleggers, die in principe meer aandacht besteden aan zuiver kwantitatieve gegevens. Een bijkomend probleem is dat het risicoprofiel van de kandidaatbeleggers bij de respondenten onvoldoende werd afgedekt, zo bleek achteraf. Voor een afdoend antwoord op deze vraag is er echter een experiment vereist, waarbij beide groepen met elkaar worden vergeleken.

6. CONCLUSIE

Onze denkpatronen en taalgebruik zijn doordeesemd van metaforen. In het financieel-economische domein zijn metaforen in elk geval niet weg te denken: ze ‘kleuren’ en ‘filteren’ onze waarneming, dragen indirect associaties

over, zijn selectief en subjectief. De resultaten die hier gepresenteerd worden wijzen aan dat metaforisch taalgebruik, in casu weerkundige metaforen, objectieve indicatoren overschaduwden. Weerkundige metaforen, die inhouden dat de markt onderworpen wordt aan natuurlijke krachten waarop de mens maar een beperkte greep heeft, zorgen voor extra onzekerheid en als gevolg hiervan een lagere bereidheid te beleggen in een onderneming die op lange termijn nochtans goede perspectieven biedt.

In de financieel-economische pers is er nu een paradoxale situatie ontstaan: metaforen maken abstracte economische begrippen toegankelijk via de verbeelding maar dezelfde metaforen kunnen op termijn alternatieve visies bemoeilijken. De grens tussen de metafoor als 'eyeopener' en als 'oogkleppen' valt moeilijk te trekken. Dit is het eindresultaat van een proces: metaforen zien het licht als beeldvorming. De oorspronkelijke functie is dan begrijpen. Maar vroeg of laat zullen metaforen een eigen leven leiden: ze worden onderdeel van een 'objectieve' beschrijving die alternatieve denkwijzen bemoeilijkt. De implicaties zijn verregaand: de keuze van beeldspraak kan ervoor zorgen dat beleggers meer belang hechten aan emotionele aspecten dan aan objectieve.

BIBLIOGRAFIE

- Ayres, R.U. (2004). On the life cycle metaphor: where ecology and economics diverge. *Ecological Economics* 48(4), 425-438.
- Beleggersbarometer (2013). http://www.ing.be/about/showdoc2.jsp?htmlid=597110_nl
- Beust, P., Ferrari, S., & Perlerin, V. (2006). *NLP model and tools for detecting and interpreting metaphors in domain-specific corpora*. Paper presented at the First International Workshop on Semantic Media Adaptation and Personalization (SMAP'06). Athene, 4-5 december.
- Boers, F. (1997). No pain, no gain: a test for cognitive semantics? *Metaphor and Symbol* 12(4), 231-241.
- Boers, F. (1999). When a bodily source domain becomes prominent: the joy of counting metaphors in the socio-economic domain. In R.W. Gibbs & G.J. Steen (Eds.), *Metaphor in cognitive linguistics* (pp. 47-56). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Boers, F., & Littlemore, J. (2000). Cognitive style variables in participants' explanations of conceptual metaphors. *Metaphor and Symbol* 15(3), 177-187.
- Caers, E. (2008). *A contrastive study of reporting in The Guardian and The Economist: Metaphors in the transition from Keynesian economics to monetarism*. PhD. Antwerpen: Universiteit Antwerpen.
- Celuch, K.G., Bantham, J.H., & Kasouf, C.J. (2006). An extension of the marriage metaphor in buyer-seller relationships: An exploration of individual level process dynamics. *Journal of Business Research* 59(5), 573-581.

- Charteris-Black, J. (2000). Metaphor and vocabulary teaching in ESP economics. *English for Specific Purposes* 19(2), 149-165.
- Fong, C., & Wyer, R. S. (2003). Cultural, social, and emotional determinants of decisions under uncertainty. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 90(2), 304-322.
- Gibbs, R.W. (2005). Embodiment in metaphorical imagination. In D. Pecher & R. Zwaan (Eds.), *Grounding in perception and cognition: The role of perception and action in memory, language, and thinking* (pp. 65-92). New York: Cambridge University Press.
- Gibbs, R.W. (2010). *Embodiment and cognitive science*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goatly, A. (2007). *Washing the brain. Metaphor and hidden ideology*. Amsterdam: John Benjamins.
- IJzerman, H., & Koole, S.L. (2011). From perceptual rags to metaphoric riches – bodily, social, and cultural constraints on socio-cognitive metaphors: Comment on Landau, Meier, and Keefer (2010). *Psychological Bulletin* 137(2), 355-361.
- Koller, V. (2005). Critical discourse analysis and social cognition: Evidence from business media discourse. *Discourse & Society* 16, 199-224.
- Kövecses, Z. (1999). Metaphor: Does it constitute or reflect cultural models? In R.W. Gibbs & G.J. Steen (Eds.), *Metaphor in cognitive linguistics* (pp. 167-188). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Krennmayr, T. (2008). Using Dictionaries in Linguistic Metaphor Identification. In N.L. Johannesson & D.C. Minugh (Eds.), *Selected Papers from the 2006 and 2007 Stockholm Metaphor Festivals* (pp. 97-115). Stockholm: Department of English, Stockholm University.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: Chicago University Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1999). *Philosophy in the flesh: the embodied mind and its challenge to Western thought*. New York: Perseus.
- McCauley, J. (2004). Thermodynamic analogies in economics and finance: instability of markets. *Physica A* 329, 199-212.
- MacGregor, D.G., Slovic, P., Dreman, D., & Berry, M. (2000). Imagery, affect, and financial judgment. *Journal of Psychology and Financial Markets* 1(2), 104-110.
- Morris, M.W., Sheldon, O.J., Ames, D.R., & Young, M.J. (2007). Metaphors and the market: Consequences and preconditions of agent and object metaphors in stock market commentary. *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 102(2), 174-192.
- Nicaise, L. (2014). The market as a rational and responsible human being: measuring the impact of metaphor on financial decisions. *Metaphor and the Social World*.
- Pragglejaz Group (2007). A practical and flexible method for identifying metaphorically used words in discourse. *Metaphor and Symbol* 22(1), 1-39.
- Ross, L., & Nisbett, R.E. (1991). *The person and the situation: Perspectives of social psychology*. Philadelphia: Temple.
- Rutledge, J. (2008). *Lessons from a road warrior*. Rutledge Research.

- Samuelson, P. (1983). *Foundations of economic analysis*. Cambridge: Harvard University Press.
- Semino, E. (2002). A sturdy baby or a derailing train? Metaphorical representations of the euro in British and Italian newspapers. *TEXT* 22, 107-139.
- Smith, E. & Foley, D.K. (2008). Classical Thermodynamics and Economic General Equilibrium Theory. *Journal of Economic Dynamics & Control* 32(1), 7-65.
- Smith, G.P. (1995). How High Can a Dead Cat Bounce? Metaphor and the Hong Kong stock market. *Hong Kong Papers in Linguistics and Language Teaching* 18, 43-57.
- Steen, G.J., Dorst A.G., Herrmann, J.B., Kaal, A.A., Krennmayr, T., Pasma, T. (2010). *A method for linguistic metaphor identification. From MIP to MIPVU*. Amsterdam: John Benjamins.
- White, M. (2004). Turbulence and turmoil in the market or the language of a financial crisis. *Ibérica* 7, 71-86.
- Żołnowska, I. (2011). Weather as the source domain for metaphorical expressions. *Avant* 2(1), 165-179.

BIJLAGE: ENQUÊTE

Cher (chère) participant(e),

Nous vous remercions de bien vouloir consacrer quelques minutes à répondre à ce questionnaire. Vos réponses seront utilisées dans le cadre d'une étude sur les stratégies d'investissement. Cette enquête est entièrement anonyme.

A. Votre situation personnelle

- Quel est votre sexe homme
 femme
- Quel est votre âge? ... ans
- Avez-vous déjà investi en actions cotées en bourse? oui
 non
- Quelle est votre langue maternelle?
.....

B. Instructions

Vous disposez d'un portefeuille virtuel d'environ 100.000 euros, bien réparti en actions et autres types de placement. Vous désirez investir une somme supplémentaire de 10.000 euros, mais vous n'avez pas encore fait votre choix. Lisez attentivement le texte imprimé à la page suivante, jetez un coup d'œil sur le graphique et sélectionnez une des réponses ci-dessous.

C. Réponses

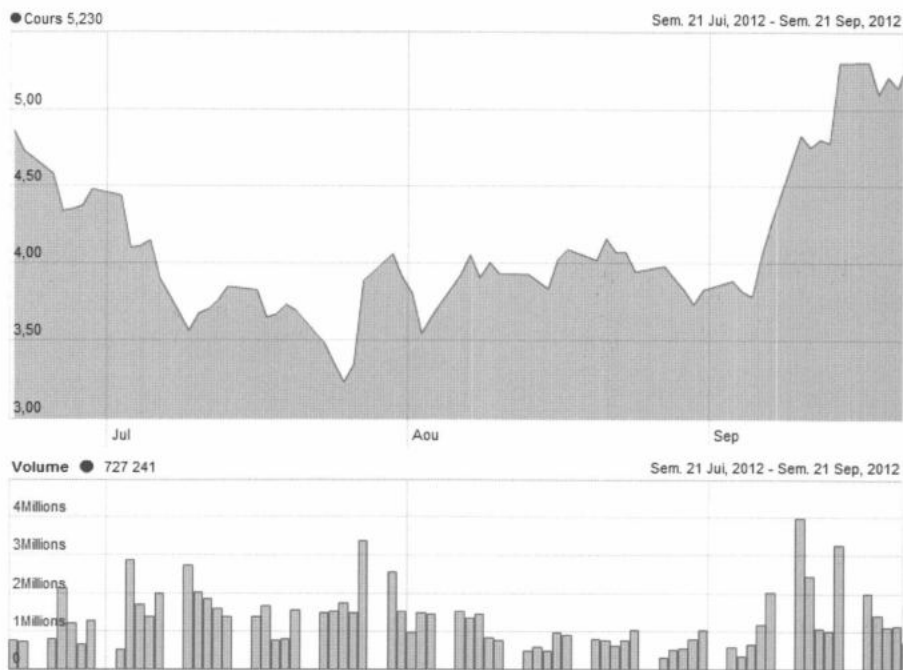
- J'ai l'intention d'investir cette somme de 10.000 € en actions de NYRSTAR
- Je n'ai pas l'intention d'investir cette somme de 10.000 € en actions de NYRSTAR

D. Remerciements et avertissement

Le présent document a une portée purement scientifique et ne constitue en aucun cas une proposition d'affaires, un conseil d'investissement, une offre ou une incitation à acheter l'action décrite dans l'article.

Nous vous remercions pour votre participation à cette étude et vous souhaitons une année académique fructueuse.

Cours de Nyrstar (3 derniers mois)

(Source: www.boursorama.com)

Les résultats de Nyrstar appelés à s'améliorer (oorspronkelijke tekst)

Nyrstar a présenté ce vendredi un EBITDA fondamental de 111 millions d'euros, là où les analystes attendaient un résultat stable, autour de 120 millions d'euros. Une faible performance opérationnelle surtout imputable au

contexte macroéconomique. D'ailleurs, vu les bons signaux émis par son pôle minier, le second semestre devrait voir les chiffres du groupe s'améliorer.

Le marché pressentait une année 2012 difficile pour le numéro un mondial du zinc, particulièrement au premier semestre. Nyrstar a vu son chiffre d'affaires baisser de 8% au premier semestre, à 1,489 milliard d'euros contre 1,622 milliard un an plus tôt.

Le groupe enregistre un EBITDA fondamental de 111 millions d'euros, soit une baisse de 22% par rapport au premier semestre 2011 (142 millions d'euros). Malgré leurs récents abaissements de prévisions, les analystes attendaient un niveau plus ou moins stable, aux alentours de 120 millions d'euros.

En dépit d'une dégradation de l'environnement macroéconomique, l'EBITDA fondamental du pôle minier, que le CEO Roland Junck a nettement renforcé ces dernières années avec l'acquisition de Breakwater et Farallon, a augmenté de 22% d'un semestre sur l'autre pour atteindre 56 millions d'euros au premier semestre 2011. Cette appréciation résulte "d'une solide amélioration dans la production de métaux", précise le communiqué.

Nyrstar a pourtant eu à découdre avec plusieurs de ses mines, mais le groupe assure que la mise à niveau de l'exploitation de la mine canadienne de Langlois terminée, avec une production de 17.000 tonnes, soit une augmentation de 16.000 tonnes.

Bonne nouvelle également en provenance de la mine péruvienne de Coricancha où l'ordre de suspension des opérations de broyage a été levé en juillet. "Nous restons confiants par rapport aux prévisions de production annuelle pour tous les métaux" affirme d'ailleurs Nyrstar.

Le pôle raffinage a quant à lui affiché un EBITDA fondamental pour les six premiers mois de l'année de 79 millions d'euros, contre 117 millions au premier semestre 2011, soit une baisse de 32%.

Cette diminution implique essentiellement des prix des produits plus bas des, des frais de traitement de référence du zinc en 2012 réduits, la vente de matériaux porteurs en argent à la fonderie de Port Pirie et un effet de change, compte tenu du renchérissement du dollar australien.

Nyrstar accuse une perte part du groupe de 28,9 millions d'euros, soit -18 cents par action, contre un bénéfice de 20,4 millions à la même période en 2011 (+15 cents par action). Ce résultat "est dû à une charge de dépréciation de 17 millions d'euros" liées aux activités non-clés de Nyrstar mais qui "ont eu des répercussions sur les immobilisations corporelles et les investissements".

Pour rappel, au cours des six derniers mois, aucun dividende n'a été versé aux actionnaires. Mais 27,2 millions d'euros seront versés (0,16 euro par action), sous forme de réduction de capital, aux alentours du 12 août prochain.

À la Bourse de Bruxelles, le cours de Nyrstar bondit de près de 13% dans la première heure d'échanges. Si l'EBITDA fondamental s'avère légèrement insatisfaisant, le groupe a réalisé de beaux progrès dans la mise à niveau de la mine de Langlois et relancé la production de celle de Coricancha. En maintenant ses perspectives de production pour l'exercice complet, Nyrstar laisse fort à penser que ses résultats s'amélioreront au second semestre. Pour l'heure, la stratégie de renforcement des activités minières, censée soutenir structurellement la dynamique bénéficiaire du groupe, n'a pas encore le niveau requis. Elle n'en reste pas moins prometteuse sur le long terme. (L'Echo de la Bourse, 27/7/12)

Les résultats de Nyrstar appelés à s'améliorer (herschreven tekst met meteorologische metaforen)

Nyrstar a présenté ce vendredi un EBITDA fondamental de 111 millions d'euros, là où les analystes attendaient un résultat stable, autour de 120 millions d'euros. Un temps nuageux surtout imputable au contexte macroéconomique. D'ailleurs, vu les bons signaux émis par son pôle minier, l'horizon devrait s'éclaircir au second semestre.

Le marché se doutait qu'il y aurait de l'orage dans l'air en 2012 pour le numéro un mondial du zinc, particulièrement au premier semestre. Nyrstar a vu son chiffre d'affaires baisser de 8% au premier semestre, à 1,489 milliard d'euros contre 1,622 milliard un an plus tôt.

Le groupe enregistre un EBITDA fondamental de 111 millions d'euros, soit une baisse de 22% par rapport au premier semestre 2011 (142 millions d'euros). Malgré leurs récents abaissements de prévisions, les analystes attendaient un niveau plus ou moins stable, aux alentours de 120 millions d'euros.

En dépit d'une dégradation de l'environnement macroéconomique, l'EBITDA fondamental du pôle minier, que le CEO Roland Junck a nettement renforcé ces dernières années avec l'acquisition de Breakwater et Farallon, a augmenté de 22% d'un semestre sur l'autre pour atteindre 56 millions d'euros au premier semestre 2011. Cette appréciation résulte "*d'une solide amélioration dans la production de métaux*", précise le communiqué.

Nyrstar a pourtant eu à découdre avec plusieurs de ses mines, mais le groupe assure que la mise à niveau de l'exploitation de la mine canadienne de Langlois est terminée, avec une production du 17.000 tonnes, soit une augmentation de 16.000 tonnes.

Bonne nouvelle également en provenance de la mine péruvienne de Coricancha où l'ordre de suspension des opérations de broyage a été levé en juillet. *"Nous restons confiants par rapport aux prévisions de production annuelle pour tous les métaux"* affirme d'ailleurs Nyrstar.

Le pôle raffinage a quant à lui affiché un EBITDA fondamental pour les six premiers mois de l'année de 79 millions d'euros, contre 117 millions au premier semestre 2011, soit une chute du baromètre de 32%.

Cette diminution résulte essentiellement des prix des produits plus bas, des frais de traitement de référence du zinc en 2012 réduits, la vente de matériaux porteurs en argent à la fonderie de Port Pirie et un effet de change, compte tenu du renchérissement du dollar australien.

Nyrstar accuse une perte de 28,9 millions d'euros, soit -18 cents par action, contre un bénéfice de 20,4 millions à la même période en 2011 (+15 cents par action). Ce résultat *"est dû à une charge de dépréciation de 17 millions d'euros"* liée aux activités non-clés de Nyrstar mais qui *"ont eu des répercussions sur les immobilisations corporelles et les investissements"*.

Pour rappel, au cours des six derniers mois, aucun dividende n'a été versé aux actionnaires. Mais 27,2 millions d'euros seront versés (0,16 euro par action), sous forme de réduction de capital, aux alentours du 12 août prochain.

À la Bourse de Bruxelles, l'ouverture du cours de Nyrstar se fait sous un ciel clément, avec une hausse de près de 13% dans la première heure d'échanges. Si l'EBITDA fondamental s'avère légèrement insatisfaisant, le groupe a réalisé de beaux progrès dans la mise à niveau de la mine de Langlois et relancé la production de celle de Coricancha. En maintenant ses perspectives de production pour l'exercice complet, Nyrstar laisse fort à penser que le soleil devrait refaire son apparition au second semestre. Pour l'heure, la stratégie de renforcement des activités minières, censée soutenir structurellement la dynamique bénéficiaire du groupe, n'a pas encore le niveau requis. Elle n'en reste pas moins prometteuse sur le long terme. (L'Echo de la Bourse, 27/7/12)